У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 78. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 27-го КВІТНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, APRIL 27, 1971 No. 78. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 26 квітня 1971

В АМЕРИЦІ

ЯКИХ ДВІСТІ ТИСЯЧ ОСІБ, переважно молоді, взяли участь в антивоєнній демонстрації, прибувши з різних міст до Вашингтону. У неділю 25 квітня вони впродовж трьох годин маршували від району Білого Дому по Пенсильвенійській евню до Капітолю. Промовці домагалися від Конґресу, щоб ЗСА негайно припинили війну на території Індокитаю. Подібна демонстрація відбулася і в Лос Анджелесі, в ній взяли участь 150 000 осіб. Демонстранти висловлювали також своє невдоволення внутрішньою політикою уряду президента Ніксона.

ГУБЕРНАТОР НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ Нелсон Рокефеллер неприхильно поставився до запропонованого посадником Ню Йорку Джаном Ліндзі нового податку в Ню Йорку. Губернатор Рокефеллер попередив у своєму листі, що нові податки лише пошкодять місту. Перетягнення „струни" з податками в Нюйоркському стейті. сказано в листі губернатора, може дуже пошкодити економіці цього стейту і самому Ню Йорку, бо індустрія й бизнес почнуть переноситись до інших стейтів, з меншими податками.

ВІД ЧАС ПОХОРОНІВ ФРАНСУА ДЮВАЛЬС, який майже 14 років керував чорною республікою Гаїті, несподівано виникла паніка серед мас народу. Люди, які довгими лавами йшли за домовиною, почали несподівано розбігатись і шукати притулку. Поліція й військо не без труднощів навели лад. Перед опущенням домовини в могилу маси народу вислухали півторагодинну похоронну промову. Республікою Гаїті тепер почав рядити 19-річний син Дювальс.

ЗАПОЧАТКОВАНИЙ 8 ЛІТ ТОМУ ЗА КЕННЕДІ „Корпус Миру" припинив своє існування в Панамі. Уряд Панами повідомив ЗСА, що та країна більше не потребує допомоги від „Корпусу Миру" й запропонував забрати до ЗСА яких 120 його членів. Панамський уряд заявив, що між панамцями є багато таких осіб, які добровільно робитимуть те саме, що й американці з „Корпусу Миру".

РИМОКАТОЛИЦЬКИЙ КАРДИНАЛ й архиєпископ Ню Йорку Теренс Кук видав розпорядження, щоб у всіх церквах Нюйоркської Дієцезії священики прочитали листа-заклик виступати проти ліберального закону в цьому стейті щодо абортів. У листі - заклику сказано, що від липня минулого року в цьому стейті було позбавлено життя кругло ста тисяч безневинних дітей.

ІНСТИТУТ ҐЕЛЛУПА ПОВІДОМИВ на основі опитувань різних груп людей і в різних районах ЗСА, що приблизно 60% американців підтримують проєкт знизити вік виборців до місцевих і стейтових леґіслятур до 18 років життя. Найвищий Суд постановив, що 18-річні виборці можуть також брати участь у федеральних виборах, включно з голосуванням за Президента ЗСА.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ЗАКЛАВ офіційний протест проти напастування жидівськими терористами в Америці совєтських представництв. В минулотижневий четвер вибухла підкинена невідомими покищо винуватцями бомба біля помешкання Амторґу в Ню Йорку. Подібні атентати були скеровувані проти Аерофлота й Інтуриста. Американського амбасадора Джекоба Біма викликано до совєтського міністерства закордонних справ у Москві і віцеміністер закордонних справ Васілій Кузнєцов вручив йому ноту протесту. Совєти не хочуть зрозуміти, що в Америці уряд не контролює діяльности приватних організацій, а поліція не всилі дати всім 100%-ву забезпеку.

СОВЄТСЬКИЙ „СОЮЗ 10" стрінувся в космосі з висланим раніше штучним сателітом „Салютом", але телевізійний образ не показав виразно, чи космічний корабель „Союз 10" і сателіт зуміли злучитись і розлучитись, „Союз 10" вернувся вже на Землю і астронавт Алексєй Єлісєєв твердив, що обидва совєтські космічні вози гладко злучились і розлучились.

МОСКОВСЬКА „ЛІТЕРАТУРНА ГАЗЄТА" ВИСТУПИЛА проти самітніх парубків, як „ворогів народу". Автор статті Віктор Переведенцев звертає увагу, що від перепису в 1959 р. до останнього перепису в мин. році число москалів зросло на 13 відс., а число мусульман в азійських посілостях СССР на 52 відс. Названий автор порухає совєтській молоді швидко одружуватись і мати багато дітей.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОН У ТАНТ ЗАЯВИВ, що він рішуче не буде довше залишатися на своєму становищі, як до кінця грудня ц. р. Тому цьогорічна Генеральна Асамблея мусить обрати нового генерального секретаря Об'єднаних Націй. Найбільші шанси має фінець Макс Якобсон, але на обсадження того найголовнішого посту в Об'єднаних Націях мають теж претенсії Цейльон, Етіопія і Гана.

У ГРЕЦІЇ БУВ американський секретар торгівлі Моріс Стенс, який виїхав до 5-ох держав середземно - морського обширу. На обіді Грецько американської Торговельної палати в Атенах Стенс прославляв Грецію за сприяння американським фінансово - промисловим інвестиціям та запевнення промислові умовин безпеки. Стенс передав грецькому прем'єрові листа від през. Ніксона. Та промова Стенса породила критику збоку всіх ліберальних опозиціоністів теперішнього правого режиму в Греції.

Д. Д. АЙЗЕНГАВЕР ПОЛЯГАВ на 100 відсотків на свого державного секретаря Джана Фостера Доллеса в справах закордонної політики — твердить кол. британський прем'єр Гаролд Мекміллен. В одногодинному телевізійному інтерв'ю Мекміллен покликався на свою розмову з Доллесом, який нібито признався, що він пише всі промови і заяви Айзенгавера в справах закордонної політики і що тому фактичним керівником її є він, Доллес, а не Айзенгавер.

ДО ІНДІЇ ВТЕКЛО вже пів мільйона бенґальців із Східнього Пакістану. Індія ставиться прихильно до сепаратистичного руху бенґальців і таврує Пакістан за методи інтерору, якими пакістанське військо здавлює той рух. Індійський уряд звернувся до Об'єднаних Націй в справі допомоги втікачам із Східнього Пакістану.

ПАКІСТАН РІШИВ закрити свій консулят в Калькутті та зажадав від Індії, щоб вона закрила свій консулят в Дакка, у Східньому Пакістані. У Калькутті відбулась бурхлива демонстрація проти присланого із Західнього Пакістану його нового консула.

Головна Рада Наукових Товариств ім. Шевченка обговорювала справу відзначення 100-річчя НТШ

Ню Йорк. — В суботу 24 квітня по пол., тут у приміщенні НТШ відбулося особове засідання Головної Ради Наукових Товариств ім. Шевченка, яка очолює названі Товариства в ЗСА, Европі, Канаді та в Австралії. У засіданні, що ним проводив президент Гол. Ради проф. д-р Євген Вертипорох, взяли участь: ген. секретар НТШ проф. д-р Василь Стецюк, проф. д-р Матвій Стахів, проф. д-р Григорій Лужницький, д-р Лука Луців та інж. Роман Кобринський — від НТШ у ЗСА, проф. д-р Володимир Янів і ред. Богдан Кравців — він НТШ в Европі, проф. інж. Василь Іванис — від НТШ в Канаді та ред. Іван Кедрин-Рудницький — уповноважений від НТШ в Австралії, а теж голови або уповноважені Секцій НТШ — проф. д-р Василь Лев від Філологічної, проф. д-р Юрій Старосольський — від Історично-Філософічної, проф. д-р Осип Андрушків — від Математично-Фізичної та проф. д-р Микола Зайцев — від Хемічно-Біологічно-Медичної. Після відкриття і прийняття протоколу із попереднього засідання звідомлення з діяльности Гол. Ради подав ген. секретар проф. В. Стецюк. В дальшому обговорено справу відзначення 100-річчя з дня заснування НТШ, що припадає в 1973 році, зокрема ж ювілейних видань й імпрез, як також започатковано обговорення зміни статуту Гол. Ради Н.Ш. Наприкінці засідання були затверджені, як дійсні члени Історично-Філософічної Секції: проф. д-р Любомир Винар, проф. д-р Степан Горак, о. проф. д-р Іван Гриньох, і проф. д-р Петро Стерчо і як члени-кореспонденти — о. проф. д-р Мирослав Марусин, проф. д-р Володимир Бандера і проф. д-р Володимир Нагірний; як дійсні члени Математично-Фізичної Секції — проф. д-р Михайло Скальський, д-р інж. Василь Наконечний, д-р інж. Михайло Яримович і як член-кореспондент д-р Роман Миколаєвич. Кореспонденційним голосуванням були затверджені, як члени-кореспонденти Філологічної Секції: Анна-Галя Луцяк Горбач, проф. д-р Володимир Жила, проф. д-р Василь Ящун, д-р Теодосій Ляхович та д-р Олександер Соколишин.

Сен. Ґолдвотер проти обмежування військової влади Президента

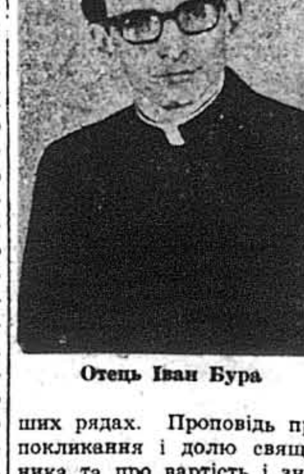
Вашингтон. — Республіканський сенатор з Арізони і колишній кандидат на президента ЗСА Баррі Ґолдвотер виступив під час переслухування в сенатській комісії для закордонних справ рішуче проти обмежування леґіслятивними рестрикціями виконної військової влади Президента, називаючи такі намагання невідповідними, нерозумними і навіть протизаконними. У давніших своїх виступах сен. Ґолдвотер, як провідник консервативного крила республіканської партії, критикував часто внутрішню політику президента Ніксона. Протеж у теперішньому своєму виступі у справах закордонної політики сен. Ґолдвотер заявив, що в цій ділянці, особливо ж якщо йде про воєнні повновласті Президента, він має загарантовані конституцією права які ніколи не були квестіоновані. Ґолдвотер перестеріг також, що встрявання Конґресу у права президента, як головного командувача збройних сил ЗСА, може зівечити надійність З'єднаних Стейтів Америки, як союзника. Конкретно сен. Ґолдвотер виступив проти пропонованих деякими членами Конґресу чи конґресовими групами пропозицій обмежити військову владу президента, відмовляючи йому право виносити такі чи інші рішення у військових справах без згоди Конґресу.

Нове в прийнятті американського підданства

Вашингтон, Д. К. — Старшого віку українцям у ЗСА може пригодитися новий законопроєкт Палати Репрезентантів, за яким особи, старші від 50 років, не будуть змушувані здавати іспити з знання англійської мови для того, щоб стати громадянином ЗСА. Але такий кандидат чи кандидатка на одержання прав громадянства мають прожити в ЗСА не менше як 20 років. Важливий і інший законопроєкт, що стосується натуралізованих громадян ЗСА та батьків, у тому й майбутніх молодих батьків: якщо дитина від першого дня життя до 18 років життя походить від батьків, з яких один чи обоє є натуралізованими громадянами ЗСА, то така дитина стає автоматично американським громадянином, після відповідного зголошення у представників влади. Ці законопроєкти Палати Репрезентантів ще не стали законом, але є багато виглядів на їх затвердження.

Перша Служба Божа нововисвяченого о. Івана Бури була великим святом в Джерзі Сити

Джерзі Сити. — Місцева українська католицька церква св. Петра і Павла мабуть ще ніколи не була така переповнена, як минулої неділі, 25-го квітня, під час Св. Літургії о год. 10-ій рано, яку вперше відправив тут колишній учень місцевої парафіяльної школи і тепер нововисвячений о. Іван Бура. Відправляв він цю свою першу Св. Літургію в асисті місцевого пароха о. декана Антона Борси та одного священика мелхітського обряду. Співав хор під диригентурою проф. Романа Левицького. Новопресвітер о. І. Бура був зодягнений в чудові ризи й епітрахиль, що їх вишила для нього його мати, яка разом з його батьком, відомим місцевим провідним та відданим громадянином Григорієм та іншими членами родини були в перших рядах.

Отець Іван Бура

Проповідь про покликання і долю священика та про вартість і значення Церкви в житті людини і народу виголосив о. декан А. Борса, висловлюючи при цьому радість батьків, всієї громади і свою особисту з цього приводу, що один з місцевих юнаків вибрав однаково важливу, як і важку працю в Христовому винограднику.

Опісля, о год. 2-ій по по-

(Закінчення на стор. 3-ій)

АПОСТОЛЬСЬКА СТОЛИЦЯ ЩЕ 10-ГО КВІТНЯ МИНУЛОГО РОКУ ВІДМОВИЛАСЯ СТВОРИТИ ПАТРІЯРХАТ УКЦ

Серед вірних Української Католицької Церкви та українського громадянства вже від довшого часу кружляли вістки, що префект Священної Конґреґації для Східніх Церков Кардинал Максиміліян де Фюрстенберг в імені Святішого Отця окремим листом повідомив Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого про відхилення Апостольською Столицею прохання Архиєпископського Синоду УКЦеркви про організаційне завершення тієї Церкви створенням її Київсько - Галицького Патріярхату. На цього листа, що ще досі не був опублікований, відкликаються Владики УКЦеркви в Канаді в своєму цьогорічному великодньому Спільному Пастирському Посланні. Згадавши в цьому Посланні про відбутий на початку жовтня в Римі Архипастирський Синод УКЦ та про радість, з якою вірні зустріли вістку про рішення того Синоду відносно встановлення Київсько-Галицького Патріярхату, Владики УКЦеркви з Канаді стверджують:

„На жаль, ця велика радість наших вірних не тривала довго. Дня 10-го квітня 1970 р. Префект Свящ. Конґреґації для Східніх Церков, Й. Е. Кардинал Максиміліян де Фюрстенберґ, повідомив, в імені Св. Отця і за його одобренням, Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кир Йосифа, що у висліді поглиблених студій відносно проєкту створення Київсько - Галицького Патріярхату, під оглядом канонічним, екуменічним і пасторальним, „аспірації встановлення Київсько-Галицького Патріярхату, помимо найліпшої волі, являються неможливими до здійснення і, послідовно, прохання про ерекцію такого патріярхату не може бути узгляднене" . . ."

Відповідь у листі Кардинала де Фюрстенберґа канадійські Владики УКЦ у згаданому Посланні коментують: „. . . Значення тієї відповіді ясне: Св. Отець має найліпшу волю, щоб узгляднити прохання нашої Церкви і встановити Київсько-Галицький Патріярхат, але він стрічає на дорозі до його здійснення такі труднощі, яких він не може побороти. Тому, Дорогі Братя і Сестри, нашим обов'язком є робити усе можливе, щоб допомогти Св. Отцеві в поборюванні цих труднощів . . ." — закликають Владики УКЦеркви в Канаді.

Багато із читачів „Свободи", познайомившись із запитованими твердженнями в Посланні Владик УКЦеркви в Канаді, звернулися до редакції „Свободи" телефоном і листами із запитами про повний зміст згаданого в Посланні листа Кардинала де Фюрстенберґа. Редакція „Свободи", як згадано, досі також не була ознайомлена з повним змістом того листа і щойно минулого тижня одержала з мирянських джерел копію його оригіналу в італійській мові з українським перекладом. Для повної інформації читачів друкуємо на іншому місці в цьому числі „Свободи" повний італійський текст листа і його український переклад, як і коментар „Комплікації і неволя" на 2-ій сторінці.

Державний секретар Роджерс відвідає Єгипет 5 травня ц. р.

Каїро. — В столиці Єгипту проголошено офіційно, що державний секретар Віліям Роджерс прибуде туди 5 травня ц. р. на дводенні розмови з керівними єгипетськими діячами та що в той сам день єгипетський міністер закордонних справ Махмуд Ріяд дасть бенкет в честь Роджерса. Ця візита має велике значення, бо доказує, що минулотижневі відвідини у Вашингтоні ізраїльського віце-прем'єра Іґаля Аллона дали Роджерсові підставу сподіватися успіху в поладнанні ізраїльсько-єгипетського конфлікту. Приїзд державного секретаря Роджерса до Єгипту вказує теж безумовно на покращання відносин між ЗСА і Єгиптом, дармащо все ще між тими державами не відновлено офіційно дипломатичних взаємин і в їх столицях нема амбасадорів другої сторони. Ізраїльський уряд відбув нову нараду і рішив залишити відкритими двері до дальших розмов у справі Суезького каналу: його заблоковано в червні 1967 р. і Єгипет запропонував очистити його та відновити по ньому кораблеплавбу. Ізраїль погодився, але покищо передумови обох сторін виявляють великі розбіжності, що їх намагається вирівняти американська дипломатія. Відкриття Суезького каналу було б значним покращанням атмосфери для загального ізраїльсько-арабського замирення. Роджерс відвідає також Ізраїль, Йорданію, Ливан і Савді Арабію. Будучи в Римі — відвідає Папу.

Чу Ен-лай обіцює дальшу допомогу комуністам в Азії в боротьбі проти ЗСА

Пейпінґ. — Комуно-китайський прем'єр Чу Ен-лай заявив, що Комуністичний Китай уділюватиме дальшу „всебічну" допомогу Північному В'єтнамові, ляоським комуністам із т. зв. Патет Лао та колишньому голові Камбоджі Нородомові Сіянукові проти „американської аагресії та за власне визволення". Водночас він деклярував дальшу допомогу комуністичній Північній Кореї, яку назвав фортецею проти відродженого японського мілітаризму. Чу Ен-лай промовляв на бенкеті, що його — напевне з наказу від китайського уряду — влаштував названий вгорі Нородом Сіянук, який живе в Пейпінґу та, користуючись підтримкою збоку китайських комуністів — має надію на поворот до влади в Камбоджі. Притоку до того бенкету дали нібито перші роковини з'їзду Сіянука з комуністичними лідерами з Північного В'єтнаму та Ляосу для узгіднення спільної боротьби проти „американських агресорів". Приявними були амбасадори держав, які визнали Комуністичний Китай. Але західні коментатори вважають, що виступ Чу Ен ла, був „поміркований і лагідний; наприк., ні словом не згадав про Тайвань (Формозу) і тамошні американські бази.

ВЕРХОВНИЙ СУД УССР ЗАТВЕРДИВ ВИРОК ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Валентин Мороз

Ню Йорк. — В одержаному Видавництвом „Сучасність" найновішому — 4-му з черги — числі поширюваного в Україні захалявного „Українського Вістника" надруковано повідомлення про розгляд Верховним Судом УССР справи Валентина Мороза, засудженого, як в домо, на дев'ять років ув'язнення і п'ять років заслання, такого змісту:

„У Верховному суді УССР в Києві справа Валентина Мороза розглядалася 24-го грудня 1970 року. Відомо, що В. Мороз касаційної скарги по суті вироку до Верховного суду не подавав, а тільки протест проти незаконного закритого суду і вимогу ще раз відкрито розглядати справу. Касаційну скаргу по суті подавав адвокат засудженого Коган, вимагаючи звільнення Мороза або хоча б перекваліфікації звинувачення на ст. 187-1 КК УССР.

Декількох киян, що прийшли до Верховного суду на слухання касації, до залі не пустили, заявивши, що справа слухається закрито. У коридорі перед початком суду критик І. Дзюба, мовознавець З. Франко та лікар М. Плахотнюк звернулися до прокурора республіки Глуха.

На запитання, чому судили Мороза закритим судом, прокурор відповів, що на суді розглядалися державні таємниці, а саме: канали, якими Мороз передавав свої статті за кордон, а цього, мовляв, не можна говорити при публіці. Це — свідома брехня. Мороз нічого не передавав за кордон, на слідстві й на суді про це не йшлося і ніякі „канали" там не досліджувалися. Коли ж лікар Плахотнюк запитав, чому ж у такому разі закритим судом судили у 1966 році його знайомого студента медінституту Я. Геврича, адже Геврич нічого сам не писав і ні про які канали мова не йшла, прокурор не знайшов що відповісти. На заяви І. Дзюби, М. Плахотнюка та З. Франко про неймовірну жорстокість вироку прокурор республіки сказав таке: „А если он меня хочет уничтожить, на горло наступает, то я должен с ним церемониться! У нас для защиты от таких существует аппарат насилия". На це йому відповіли реплікою, що, якшо так думати, то за такі безневинні статті, як „Хроніка Опору", треба не те що 14 років давати, а навіть розстрілювати . . . Прокурор заявив також, що вимагатиме залишити вирок в силі, бо це потрібно для науки іншим. Від слів З. Франко, що громадськість змушена буде звертатися до ООН, прокурор іронічно відмахнувся: звертайтеся, мовляв, на здоров'я . .

Прокурор „суверенної" республіки спочатку намагався говорити українською мовою, але це йому було дуже важко, і він перейшов на російську . . .

Верховний суд залишив вирок Івано-Франківського облсуду без змін. У січні 1971 року Валентина Мороза відправлено етапом у Володимирську в'язницю, де в умовах суворої ізоляції його триматимуть перших шість років".

Крім приведеного вище повідомлення про розгляд справи В. Мороза в цьому ж числі „Українського Вістника" вміщені ще матеріяли з приводу трагічної смерти Алли Горської, репортаж про суд над В. Морозом, що відбувався з кінцем листопада 1970 року в Івано-Франківську разом із текстами численних протестів проти його засуду поданих відомими діячами літератури і мистецтва, як також хроніка таких же протестів на еміґрації, зокрема в ЗСА і в Канаді. У другій частині цього ж числа „У. В." надруковані статті, вірші і виступи з приводу роковин смерти В. Симоненка, вірш С. Караванського із Володимирської тюрми з 1970 року і далі йде хроніка арештів і репресій і продовження списка політичних в'язнів.

УВАН у ЗСА відзначила 100-річчя Лесі Українки урочистою пленарною конференцією

Ню Йорк (Л.Д.). — В суботу 24-го квітня ц.р. тут у приміщенні УВАН у ЗСА відбулася урочиста пленарна конференція Української Вільної Академії Наук для відзначення 100-річчя з дня народження Лесі Українки. Відкрив конференцію проф. д-р Юрій Шевельов, відзначивши у своєму слові, що клясик української літератури Леся Українка була бунтарем і революціонером у своїй творчості і що від неї лежить шлях модерної української поезії. Її творчість — заява на буття української нації. Майбутнє її ідей лежить не тільки в мистецтві, але і в політиці, де вони мають бути здійснені. Проф. Петро Одарченко у своїй доповіді „Нове про Лесю Українку" говорив про останні видання присвячені Лесі Українці, відзначивши, як найвидатніше із них працю Ольги Косач-Кривинюк „Леся Українка: Хронологія життя і творчости", що була опублікована Українською Вільною Академією Наук до 100-річчя з дня народження Лесі Українки. Проф. Григорій Костюк у доповіді „Леся Українка і Володимир Винниченко у світлі сучасної літературної критики в УССР" сказав, що в той час, як збереглися матеріяли про творчі взаємини обох письменників, ,зокрема стаття Лесі Українки про Володимира Винниченка, сучасна літературна критика в УССР ці взаємини заперечує. У конференції, що притягнула багато учасників головно з-поміж молоді, взяла участь також рідна сестра Лесі Українки Ізидора Косач-Борисова.

СТОРІЧЧЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ У ВЕНЕСУЕЛІ

Каракас(ОУПС). — Тут у приміщенні Українського Народного Дому при вул. Україна відбулося 21 квітня ц. р. святкове відзначення сторіччя Лесі Українки, проведене заходами Української Громади в Каракасі. Головну доповідь про становище Лесі Українки в українській літературі виголосив проф. Ярослав Рудницький, гість із Вінніпегу в Канаді і голови тамошньої УВАН.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Комплікації і неволя

На іншому місці в цьому числі „Свободи" подано повний італійський текст і український переклад листа Кардинала де Фюрстенберга до Блаженнішого Верховного Архиєпископа Йосифа із відмовною відповіддю на прохання Архиєпископського Синоду Помісної УКЦеркви про патріярхальне завершення її структури.

Відповідь говорить сама за себе. У цій справі „Свобода" і УНСоюз зайняли виразне і недвозначне становище в багатьох коментарях та ствердженнях і резолюціях, між іншим і у виданій ними великим тиражем українською і англійською мовами в 1965-му році, отже шість років тому, книжечці ред. А. Драгана „Маємо Кардинала", в якій сказано:

„Патріярхальне організаційне завершення Української Католицької Церкви має вітальне значення не тільки з чисто церковного погляду, але й в комплексі змагання до національно - державного передрішення і самобутности українського народу. Підкреслюємо це, бо тут і там у нас можна почути, що актуалізація цієї справи може викликати всілякі комплікації чи то для Ватикану, чи для будь-кого іншого. Це не може служити за аргумент! Усі наші змагання викликають для когось комплікації — не тільки для наших ворогів, але й для наших приятелів. Чи мали б ми на це зважати і до цього достосовуватись? В жадному разі! Наші бо „комплікації" для них у хвилевій коньюнктурі є нічим у порівнянні з неволею, в якій перебуває наш народ . . ."

Це наше становище із ще більшою рішучістю повторюємо тепер у відповідь на листа Конґреґації.

Нічого нового

Щороку ЦК КПСС публікує у пресі „Першотравневі заклики". І щороку працівники міністерств закордонних справ у вільних країнах, дипломати, фахівці - журналісти намагаються „вичитати" в тих закликах щось таке, що було б новим, що допомогло б краще зорієнтуватися у внутрішній і зовнішній політиці сучасного московського „триєдиного" царя Л. Брежнєва з Подгорним і Косиґіним у припряжці.

Як і в минулих роках, так і цього року „Першотравневі заклики" ЦК КПСС є повторенням давніх большевицьких трафаретів про комунізм, про необхідність більше й швидше працювати „для світлого майбутнього". Є в цьогорічних закликах звернення до „Народів Европи", до арабського світу та до народів Індо - Китаю, щоб вони, мовляв, боролися проти американського й ізраїльського „імперіялізму". Новішим, однак, є те, що Москва цього разу не подала окремого гасла - звернення до народів Південної Америки. Це може бути сиґналом для вільного світу, що саме на Південну Америку СССР ставитиме свою найбільшу політичну ставку: Москва насправді мало говорить про ті райони, де вона особливо активно діє. Обіцянки Л. Брежнєва делегатам Куби Кастра і Чіле маркса Алленде подавати „всесторонню матеріяльну і моральну допомогу" напевно будуть повністю дотримані, бо Совєтському Союзові такі дві червоні країни в Південній Америці — це справжня знахідка для облудної пропаґанди й підсилювання комуністичних партій, терористичних лівих організацій та груп у тих вільних країнах.

До відносно нових закликів можна зарахувати ще два: „Совєтські воїни!.. Будьте завжди готові відбити будь - яку агресію!" та „Трудящі соціялістичних країн, будьте пильні до підступів ворогів соціялізму!" Хоча ніхто не думає нападати на СССР, де назрівають могутні внутрішні розкладові сили, ЦК КПСС мусить говорити про „будь - яку агресію", бо спирається тільки і виключно на зброю армії і частин КҐБ; заклик до народів сателітних країн означає насправді попередження: силою зламаємо хребет, коли захочете свободи! В принципі нічого нового немає в цьогорічних гаслах, бо нічого нового немає і не може бути в умах диктаторів.

Похвальна демонстрація

Як уже інформовано, організації української молоді: Пласт, СУМА, ОДУМ, СУСТА, ТУСМ і „Зарево", що спільно творять Конференцію Української Молоді при УККА, заповіли на 1-го травня велику демонстрацію біля Об'єднаних Націй та совєтської місії в Ню Йорку в обороні поновно засудженого окупаційним совєтським режимом на довголітню каторгу молодого українського історика Валентина Мороза.

Ця похвальна демонстрація заслуговує на повну підтримку ще й тому, бо саме одержано з України вістку, що Верховний Суд УССР вирок на Валентина Мороза затвердив.

МІСТА ПЕРЕД БАНКРУТСТВОМ

17 посадників американських міст, діючи, як Комісія конференції всіх американських голів міських самоуправ у ЗСА, роз'їздять тепер по країні, студіюючи місцеві відносини та стараючись знайти вихід із пресумної ситуації, в якій опинилися майже всі американські більші міста. Минулого тижня ці посадники завітали до Ню Йорку, їздили автобусом по найгірших дільницях цього людського мурашлища і після того, на конференції у редакції „Н. Й. Таймсу", змальовували в чорних барвах стан доручених їхній опіці міст. Їм погрожує просто фінансове банкрутство, бо вони не всилі покривати щораз вищі кошти адміністрації та сплачувати свої борги.

Міські посадники й управи не можуть поводитись так, як це можуть великі приватні підприємства: коли страйкуючі робітники ставлять зависокі вимоги, приватний підприємець може просто закрити своє підприємство. Посадники й управи міст не всилі зробити це зі школами, шпиталями, міською комунікацією, вивозом сміття, чищенням вулиць, пожежною сторожею і поліцією.

Але й чимало завинили ті посадники, які задля прихилення собі симпатій — себто виборчих голосів — робітництва чи різних верств і груп міського населення, не рахуються з видатками.

Ось так, наприклад, нюйоркському посадникові Джанові Ліндзі закидають, що він у 1966 році задовольнив максимальні вимоги страйкуючих робітників міського транспорту і цим спричинив „ланцюгову реакцію" серед усіх інших міських робітників та службовців, які й собі вимагали такої самої підвишки з усіма такими ж „бенефітами". Ліндзі загрозив недавно, що коли не дістане від федеральної каси й стейту покриття кругло однобільйонового дефіциту в близько 8-більйоновому міському бюджеті, то звільнить 90.000 осіб із 165-тисячної армії міських службовців і робітників. У відповідь на це нюйоркський губернатор Нелсон Рокефеллер сухо заявив: „Це буде тільки призвернення стану, коли Ліндзі перебрав урядування", — бо Ліндзі дійсно створив за свого урядування кількадесят тисяч нових платних посад, не тому, що вони були потрібні загалові мешканців, а тому, що це йшло назустріч впливовим серед кольорової частини мешканців організаціям, або тому, що треба було примістити на теплих посадах своїх численних протеґованих осіб.

Окрему болячку міст становить т. зв. „велфер", себто утримування міським коштом незаможних осіб та цілих родин. Коли в 1962 році було таких осіб в Ню Йорку 344.084, то в цьому році є їх уже 1.174.632.

Кризу американських міст спричинили об'єктивні умовини — їх розріст. Але ту кризу завинили в немалій мірі також персональні амбіції і гра посадників, які не ведуть ощадної політики і не рахуються з грішми податників. Мешканці великих американських міст вгинаються під податками, але це не перешкоджає посадникам видумувати щораз нові посередні податки. Ось так у Ню Йорку заповіджено, покищо у формі пробного бальону, підвищення за переїзд підземками з 30 центів до 40 чи навіть 50.

Уряд Р. Ніксона, дивлячись у дальше майбутнє, сприяє плянові розбудови малих містечок і відпливові людей із великих міст, особливо на Сході Америки, не тільки на передмістя, але до стейтів, де є ще великі незаселені простори. Цей процес уже в ходу, але темп його повільний і не має масового характеру. І тому він ще не розв'язує кризи великих міст, який в основі зводиться до фінансів. Бо стан охорони здоров'я і безпека на вулицях великих міст залежать також від стану міської каси.

Фінансове банкрутство міст погрожує заломанням усього життя в містах, і тому це одна з найголовніших проблем цілої Америки.

і. к-н

Київський „Перець" проти вільних радіостанцій

Київ. — По кілька разів річно київський сатиричний журнал „Перець", що виходить українською мовою, накладом в понад два мільйони примірників, нападає на закордонні радіостанції, які передають українською мовою в Україну. В числі з лютого 1971 р на останній сторінці обкладинки надруковано кольоровий „малюнок" Зелінського на цю ж тему. Зображено диктора в зеленому капелюсі, чорному убранні і з червоним носом, який стоїть перед мікрофоном на жовтій „качці", а та стоїть на лантуху з долярами. Диктор виголошує „промову" до мікрофонів, на яких написано: „Голос Америки", „БіБіСі", а внизу „Радіо „Свобода". Під такою сатирою підпис: „Наша інформація зэвжди має тверду підставу". Зразок совєтського гумору.

БЕЗКОШТОВНІ САДІВНИКИ

„Кияни, вийшовши на комуністичний суботник, посадили не менше як 8 000 дерев, 15 000 кущів, упорядковано парки, сквери, зони відпочинку", писала „Радянська Україна" з 18 квітня про безкоштовну працю населення столиці України. Саджали дерева й кущі переважно діти й молодь, старші ж працювали, також безкоштовно, на фабриках, заводах, підприємствах. Всього в Києві цієї весни буде посаджено 97 000 дерев і майже 700 000 кущів.

П. Феденко

РОЛЯ ОСОБИ В ІСТОРІЇ

Мюнхен. — На це питання давали різні автори неоднакову відповідь. У XVIII віці, в добі освічености, приписували рішальний вплив на хід історії ідеям: "Les opinions gouvernent le monde" (світом правлять ідеї), це був поширений погляд. Коли змінити погляди людей, то зміниться й політика.

У XIX віці зустрічаємо два протилежні погляди. Англієць Карлейл писав, що історію творять „герої". В своїй книзі „Герої і геройство" Карлейл талановитим пером описав характери людей, що „творили історію", включно з Магометом, засновником мусульманської релігії. Карлейл і його послідовники не були оригінальні в своїх поглядах. Вони йшли за грецьким письменником Плутархом II віку по Христі, який у своїх „Рівнобіжних життєписах" представив читачам „героїв" греко - римського світу.

В другій половині XX стол. поширилося „матеріялістичне" розуміння історії, яке уґрунтували в своїх працях Маркс та Енґельс. Вони твердили, що відкрили „закони економічного розвитку", що господарський розвиток рішально впливає на суспільний устрій, на світогляд людей, на філософію, на релігію, етику і т. д. Російські марксисти (Г. Плеханов та ін.) так увірували в „історичний (чи економічний) матеріялізм", що низько ставили вплив особи на хід суспільного розвитку. Наприклад, вони твердили: коли б Наполеон I загинув ще перед Французькою революцією 1789 року, то все одно історія Франції була б така сама... Мовляв, у Франції після революції було багато талановитих генералів...

Історія XX віку дала практичну відповідь на дискусію про ролю особи в історії. Само собою було б спрощенням справи твердити, що історичні особи самі, власною волею, надають суспільному життю свій власний напрям. Щоб „історична постать" показала свій хист, потрібний відповідний суспільний грунт, сприятливі обставини.

Трапляється, що доля ставить на чолі держави людей нездарних, безвільних, навіть ненормальних. І люди з цими недостачами також впливають на хід історії, ведуть до катастрофи. Приклад — цар Микола II і цариця Олександра. Обоє були люди забобонні, вірили сибірському пройдисвітові Распутінові, якого називали „другом". Від примхи цариці і цього неука залежало, хто буде прем'єром Російської держави.

Дочка прем'єра Петра Столипіна (1906-1911) переказує, зі слів свого батька, його розмову з царем. Столипін нарікав на втручання Распутіна в державні справи. На це відповів Микола II: „краще мати десять распутінів, ніж одну гістеричну царицю". Упадок царського режиму в 1917 р. підготували (проти власної волі) „антигерої": цар, цариця і „друг" Распутін...

Коли мова про людей, що мали рішальний вплив на історію XX віку, то мусимо згадати декого з них. Насамперед Ленін. Він виступив з пляном повстання проти уряду Керенського в жовтні 1917 р., хоч члени Центрального Комітету большевицької партії вагалися або були проти повстання. В березні 1918 р. Ленін ледве міг переконати партійний комітет, що треба підписати мировий договір з Німеччиною, бо загальний настрій був — вести „революційну війну". Така війна неминуче довела б до ліквідації большевизму.

Другий приклад — Гітлер. Цей демагог мав ораторський талант, сильний голос і фанатичну віру в те, що він може запанувати в Европі і потім у цілому світі. Альберт Шпеер, що був міністром у Гітлера, пише в своїх спогадах про магічний вплив Гітлера на людей. Не було б Гітлера, то навряд чи нацисти прийшли до влади в Німеччині.

Ще приклад: Невілл Чемберлен, прем'єр Великобританії перед другою світовою війною. Він не хотів бачити, що Гітлер прямує до поширення своєї імперії загрозами чи війною. Чемберлен не дбав за озброєння Англії перед 1939 роком, „щоб не дражнити Гітлера". Коли всім у парляменті й народі стало ясно, куди завела Англію політика Чемберлена, то звернулися до Вінстона Черчілла. Про його ролю в історії не буду писати: вона загально відома.

Не зайвим буде згадати дещо з нашої історії XVII віку. Гетьман Богдан Хмельницький, зразу ж після договору в Переяславі 1654 року, побачив, що Москва хоче взяти Україну в „залізну неволю". (Це слова Івана Виговського). Тому Хмельницький шукав Україні союзників і знайшов їх: Волощина, Семигород, Швеція. Ще за життя Хмельницького в 1657 р. підготовано договір з Швецією, що був підписаний у жовтні того ж таки року: "Sit Ucraina gens libera, nulli subiecta" (Нехай буде Україна вільним, нікому непідлеглим народом). Смерть Хмельницького була великим нещастям для України, бо після нього не було авторитетних наслідників. Убога постать Юрія Хмельницького не могла „речами керувати". Про нього казав московський боярин, що приїздив в Україну: „Цьому гетьманчукові не гетьманувати, а гуси пасти".

Таким чином, нездарні люди на високих посадах можуть занапастити свою країну. Це — приклад впливу особи на історію.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ, ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

СТАНОВИЩЕ ВАТИКАНУ В СПРАВІ ПАТРІЯРХАТУ УКЦ

Італійський текст і український переклад відповіді Священної Конґреґації для Східніх Церков на прохання Владик Української Католицької Церкви в справі її патріярхального завершення.

SACRA CONGREGATIO PRO ECCLESIS ORIENTALIBUS

10 aprile 1970

Eminenza Reverendissima,

Il 28 ottobre scorso perveniva al Santo Padre un'istanza, in data 4 ottobre, a firma dell'Eminenza Vostra e di tanti Gerarchi Ucraini, con la quale si domandava la creazione del Patriarcato Ucraino cattolico "Kievo-Haliciense."

Come richiedeva l'importanza della questione, che appunto per la sua gravite, viene riservata all'esclusiva competenza del Concilio Ecumenico o del Romano Pontefice (Decreto Conciliare "Orientalium Ecclesiarum" n. 11), la Santa Sede ha dedicato la piu premurosa e costante sollecitudine, in tutti questi mesi, allo studio dei singoli argomenti illustrati hel suddetto esposto.

Dopo ripetute e approfondite consultazioni, secondo Superiori direttive, fra i varii organi della Curia interessati al problema, l'esito di tale studio sotto la prospettiva canonica, ecumenica e pastorale e stato sottoposto all'augusta considerazione e all'alto giudizio del Santo Padre.

Il Santo Padre ha preso la cosa personalmente a cuore e mi ha dato incarico, il 4 aprile, di comunicare all'Eminenza Vostra a Suo nome e con la Sua approvazione, la relativa decisione finale.

In ossequio a questo venerato incarico, mi faccio un dovere di portare a conoscenza dell'Eminenza Vostra che. dopo aver attentamente considerato tutti gli aspetti della complessa questione —e specialmente i motivi di ordine canonico—, le aspirazioni per la erezione di un Patriarcato ucraino di Kiev-Halic, nonostante ogni favorevole disposizione, non appariscono realizzabili e, pertante, la petizione per l'erezione del detto Patriarcato non puo essere accolta.

Esclusa, dunque, l'erezione di un Patriarcato e la conseguente possibilita della costituzione di un Sinodo Patriarcale, nell'intento tuttavia di andare incontro nel modo piu confacente ai bisogni della Chiesa Cattolica Ucraina, il Santo Padre ha in pari tempo proposto che venga sollecitamente riorganizzata su nuove basi la Conferenza Episcopale Ucraina, la cui Presidenza Egli intenderebbe affidare all' Eminenza Vostra.

Il Santo Padre infatti ritiene che tale Conferenza, la quale riflette il principio teologico della collegialita, rimane l'organismo piu appropriato per la fraterna cooperazione dei Gerarchi cattolici ucraini, nel rispetto delle loro singole responsabilita pastorali, a bene di tutti i fedeli ucraini loro affidati.

Ho certa fiducia che l'Eminenza Vostra, di cui sono ben noti l'attaccamento e la venerazione verso il Santo Padre, vorra vedere nella Sua decisione un segno tangibile della cura che Egli porta verso la diletta Chiesa Cattolica Ucraina e verso i suoi Gerarchi, ai quali — sempre per venerata disposizione del Santo Padre— invio copia della presente lettera.

Mi valgo dell'occasione per confermarmi, con sensi di profonda venerazione,

dell'Eminenza Vostra
Reverendissima
dev. mo in Demino
M. Card. di Fuerstenberg

СВЯЩЕННА КОНҐРЕҐАЦІЯ ДЛЯ СХІДНІХ ЦЕРКОВ

10-го квітня 1970

Високопреосвященніший Еміненціє!

Дня 28 жовтня минулого року Святіший Отець отримав письмо з датою 4 жовтня, з підписами Вашої Еміненції і численних українських Ієрархів, в якому просили Ви про створення Українського Католицького Патріярхату, „Київсько - Галицького".

Важливість такого питання вимагала, щоб воно задля своєї поваги було зарезервоване виключно компетенції Вселенського Собору, чи Римського Архиєрея (Соборовий Декрет про Східні Католицькі Церкви, ч. 11), Апостольська Столиця присвятила найбільше уваги і постійного чування в усіх цих місяцях для студій поодиноких арґументів поданих у Вашому експозе.

Після повторної глибокої консультації, згідно з директивами вищого порядку, різних органів Курії, що були зацікавлені в тій проблемі, висліди цієї студії під аспектами канонічним екуменічним і пасторальним, були передані для уважливого обміркування і високої оцінки Святішому Отцеві.

Святіший Отець прийняв справу сердечно і 4-го квітня доручив мені подати до відома Вашої Еміненції, в його імені і з його благословенням, остаточне рішення відносно Вашого прохання.

Сповнюючи цей священний обов'язок, подаю до відома Вашої Еміненції, що по солідному обміркуванні усіх аспектів цієї складної проблеми, а головно з мотивів канонічного порядку, аспірації про створення Українського Патріярхату Києво-Галицького, помимо прихильного наставлення, не представляються можливими до здійснення, і тому прохання про створення такого Патріярхату не може бути прийняте.

Виключаючи, отже, встановлення Патріярхату і можливості створення Патріяршого Синоду, Святіший Отець рівночасно поручив переорганізацію Єпископської Конференції на нових основах, йдучи назустріч, в найбільш догідний спосіб, потребам Української Церкви. Переорганізацію Єпископської Конференції Свят.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р Зенон Нижанковський

ОЛЕКСАНДЕР МИШУГА — МОДЕСТ МЕНЦІНСЬКИЙ

(3)

У своїй монографії з 1969 р., про яку мова в цій статті, Іван Деркач подає точно дати та місця поодиноких концертів, які Менцінський давав у Галичині (переважно покликаючись на рецензії, друковані у львівському „Ділі"). Звітує між іншим про те, як Менцінський під час першої світової війни виїхав з невтральної тоді Швеції, де проживав з ріднею, виступаючи на сцені королівської опери в Стокгольмі як перший тенор, до Німеччини, щоб дати ряд концертів для воєннополонених українців з царської армії, які перебували в таборі у Вецлярі.

Немає натомість згадки про двократний концерт, улаштований Менцінським в Швеції 1917 року на честь Митрополита А. Шептицького, який повертався з заслання через Скандинавію. Про ці концерти та прийняття Митрополита в домі Менцінського звітував у „Свободі" з 15 грудня 1965 р. особистий секретар Митрополита — о. Іриней Готра в статті „Поворот Митрополита Кир Андрея Шептицького із заслання". Чи не слід було згадати про цей епізод хоч би тому, що св. п. Слуга Божий Митрополит Шептицький повертався як колишній царський в'язень, якого респектували всі, включно з найлівішими, не виключаючи агностиків!

Та є інша прогалина, яку ніяк не можна вважати контроверсійною, і якраз про неї хочу, як очевидець, а радше співучасник, згадати.

В другій половині 20-их років головою українського сиротинця в Дрогобичі був Ол. Горницький. Відданий душею і тілом сиротинцеві, він часто заходив до дому моєї матері, яка перед ним довгі роки була головою цього сиротинця, для виміни думок про біжучі проблеми та пляни уліпшення долі сиріт. Одного дня, наскільки пригадую на переломі 1927/28 років, св. п. О. Горницький відвідав нашу хату і виявив оригінальний та сміливий плян. Покликаючись на те, що він товаришував у школі з М. Менцінським (який протягом 6-ох років з кінцем 80-их і початком 90-их років минулого сторіччя був учнем дрогобицької гімназії), Ол. Горницький був впевнений в тому, що „Модзьо" ,як називали в школі і пізніше нашого маестра, не відмовить відбути концертове турне по Галичині в користь фінансової санації Української Захоронки Дрогобича. Ідея ця видавалася і мамі і мені доволі фантастичною; як же ж можна вимагати від світової слави співака, соліста королівської опери в Стокгольмі, а пізніше кольонської опери, щоб виступав з концертами в провінційних містах Галичини, і то ще на добродійні цілі?

На це св. п. Горницький заявив: „Ви цим не турбуйтесь, я тільки хочу знати, чи можу рахувати на вашу допомогу в улаштуванні турне?" — „В якій формі?" — запитав я — „Імпресаріо", — відповів св. п. Горницький. Я не міг відмовити, тим більше, що не дуже вірив у реалізацію пляну.

На наше велике здивування, вкоротці надійшла відповідь Менцінського, і то позитивна! Я негайно заанґажував св. п. дир. Василя Барвінського як акомпаньятора, устійнив концертову руту і негайно розпочав функції незнаної мені дотепер ролі імпресаріо.

Вкоротці прибули сам маестро Менцінський і дир. В. Барвінський. По короткій нараді ми устійнили програму, а радше програми, бо хотіли, щоб наша публіка зазнайомилася з якнайширшим репертуаром. На жаль, нині не можу подати точних дат і місцевостей, де відбулися концерти. Найменше було їх п'ять (Дрогобич, Львів, Самбір, Стрий, Станиславів і, мабуть, Перемишль та Тернопіль), а час, як тямлю, на переломі 1927/28 років, бо тоді якраз я розпочав був свою адвокатську практику.

Тому на цьому місці звертаюся до шановних читачів, які ще пам'ятають дати і місцевості цієї першої і, на жаль, останньої імпрези св. п. Менцінського в галицькому маштабі, і то на добровільні цілі, щоб відгукнулися, подаючи свої заувааги чи доповнення.

Особиста зустріч з М. Менцінським залишила незатерте враження. Кажу особиста, бо М. Менцінського, як співака, мав я щастя чути в серії платівок, які були в нашій хаті ще до першої світової війни. З правдивою радістю я запримітив — на пробах і на концертах, — що „зуб часу" не порушив ані сили, ані краси його могутнього голосу. Вражав контраст його імпозантної, з атлетичною грудною кліткою, постаті з природністю, лагідністю та скромністю гідною його імени (Модест)! Ніколи не висловив він і не виявив невдоволення, коли непередбачені під час концертового турне труднощі чи невигоди випровадили б з рівноваги інших славних співаків. Пропоновані йому рахунки переглядав поверховно, немовби з чемности, задовольняючись фактично зворотом своїх коштів і пригадуючи та доказуючи цим, що маестро серйозно трактував свою філантропійну інтенцію: допомогти сиротам Дрогобича, того міста, де як гімназист 6-ої кляси (1893) написав він на одній із збірок музичних нот характеристичне мотто:
"Musik allein hat nie am Herz betrogen, Und viele Tausend Herzen hoch erfreut"*

*) Лиш музика ніколи не обманула серця, вона дала радість багатьом тисячам сердець.

Спів М. Менцінського давав не тільки радість багатьом слухачам ,але й покищо ніким неперевершений взірець виконання українських пісень, зокрема скомпонованих М. Лисенком до слів Шевченка. Менцінського обдарувала була природа усіми даними в цьому напрямі: сильний, металічної краски героїчний тенор з широким діяпазоном, ідеально виразна дикція та драматична експресія. Менцінський умів модулювати краску голосу, а слухаючи його виконання пісні „Гетьмани, гетьмани" (М. Лисенка), слухач мав враження, що співає не тенор, а баритон. Незабутнє і потрясаюче враження викликала його інтерпретація інших Лисенкових пісень до слів Т. Шевченка („Мені однаково", „За думою дума", „Минають дні, минають ночі", „Ой, Дніпре мій Дніпре" і ін.)

Таємниця і велич Менцінського в тому, що він не тільки ідеально виконував пісні Лисенка, — він був одним із найкращих героїчних тенорів (між іншим у вагнерівських операх) европейських сцен. Менцінський наспівав на грамофонні платівки, крім циклу пісень Лисенка, пісні, на жаль, призабутого Дениса Січинського. І, слухаючи в його виконанні пісні „Як почуєш вночі", „Фінале", „Ой лети, павутиння" і інші, слухач захоплювався м'якістю голосу, якої позаздрив би не один ліричний тенор. Одним словом, М. Менцінський був досконалий і в операх і на концертових естрадах з величезним репертуаром. Тому зрозуміле заінтересування і намагання любителів вокального мистецтва віднайти збережені десь платівки Менцінського, які можна було б відреставрувати, усуваючи характеристичне шипіння і інші технічні недоліки, притаманні платівкам, награним шість десятиліть тому.

І якраз в зв'язку з цим, коли я припадково з нагоди рецензії концерту нашої великої співачки Євгенії Зарицької висловив побажан-

(Закінчення на стор. 3-ій.)

Успішна вечірка-зустріч Відділу ФКУ м. Лос Анджелес, Каліфорнія з головним референтом ФКУ Б. Тарнавським

В неділю, 4-го квітня 1971 р., в залі УКО, о год. 5-ій відбулася Вечірка-зустріч Відділу Фонду Катедри Українознавства Лос Анджелес з головним доповідачем гостем - екзекутивним референтом Богданом Тарнавським.

Вечірку відкрив вступним словом організатор і сьомилітній голова Відділу ФКУ Остап Гаць і попросив присутніх на залі вшанувати повстанням з місць пам'ять покійних меценатів, Марію і Василя Тимчук, які записали в тестаменті приблизно 6-тисяч дол. на ФКУ.

З короткого звіту О. Гаца, ми довідалися, що Відділ ФКУ в Лос Анджелесі, який існує від 1963-го р., має в своїх рядах 110 різних жертводавців, як також трьох інших меценатів—д-р Володимир Пруц 2 тис. дол., Василь Шкраба тисяч сто дол. і п-і Зинайда Радченко (Сан Дієго) тисячу дол. Разом за сім років існування Відділу різних пожертв було приблизно 26 тисяч дол., а з нагоди Вечірки вплинуло ще найменше півтора тисячі, отже як на нашу наймолодшу громаду в ЗСА, яка за останіх 25 років закупила, чи збудувала три Храми Божі і великий народний дім УКО, не враховуючи великі тисячі долярів на різні другі народні цілі, - це подивугідна жертвенність нашої громади! Але ще коли призадуматися, що все це здвигнули 500 чи найбільше 600 українських родин-патріотів. Та на тому наша жертвенність на фонд ФКУ, як й інших акцій-допомоги нашим інституціям на сході ЗСА, Европи, не зупиниться. Найдуться ще неодні меценати, коли б Господь допоміг нашим славним Кубанським Козакам „доплисти" до нашої соняшної країни. Зачуваю, то такі заходи робить Відділ ФКУ міста Лос Анджелес і це треба зробити не тільки, щоб нових меценатів дістати, але що більше,-піднести на дусі наш доріст! На жаль так було, що ми тут не мали щастя вітати наших славних бандуристів маестрів Китастого і Божика.

На Вечірці було приблизно 200 осіб. Гість Б. Тарнавський промовляв, а згодом відповідав присутнім на залі, на різні запити, і присутні нагородили шановного доповідача щирими оплесками.

По перекусці відбулася дуже гарна мистецька програма.

Роман Сірий (12 річний хлопчик) відограв на акордіоні в'язанку українських пісень.

Квартет „Волошки", під керівництвом Люби Понятишин Кеске, пані: Катерина Була, Люба Понятишин, Люба Долинюк і Марії Слободинська (з дому Вибачинська), українськими нар. піснями здобув собі признання публіки (це був його другий виступ), що коли ці пані продовжуватимуть вправи співу, зокрема народніх пісень, то громада матиме другий гарний квартет молодих пань, як є це з квартетом „Полтавчанок"—Зіни Романюк, Лідії Ємець, Галини Білоус і Марійки Сівак-Олійник.

Присмною несподіванкою були танцюристи „Маки" під керівництвом Марти і Романа Олексишина (Марта з дому Сіяк). Пописалися, зокрема 6 хлопців в аркані.

Директор театру ТАУЦ Святополк Шумський, відчитав спогад сл. п. проф. Яворівського про Тайний Український Університет у Львові з 1921-го р. і закінчив його закликом:

„А тепер маємо Гарварський унівеситет, як продовження колишнього тайного у Львові. Яке велике наше щастя, що маємо змогу будувати, спомагати його на волі-святій землі Вашингтона? То ж не сконім його допомогою", закінчив директор С. Шумський.

На кінець був виступ оперового баритона Петра Бояна, який при акомпаняменті Лесі Вахнянин-Куриленко, збагатив Вечірку українськими патріотичними й жартівливими піснями. Давнішими роками (1950—55-му) Петро Боян подорожував по українських громадах в Канаді, в ЗСА із своїми самостійними концертами. Тепер веде своє підприємство продажі домів в місті Глен Деїл, Каліф. і час - до-часу робить прислугу своїми сольовими виступами нашій громаді.

Микола П. Новак

Пікетували Сибірський ансамбль

В середу 10-го лютого ц. р. перед будинком „Лірик Театру" в Балтиморі, де виступав пропаґандивний, сибірський ансамбль з Омска, місцеві Організації Українського Визвольного Фронту в Балтиморі, рішились перевести, перед і в часі виступу пропаґандивного ансамблю протестативну демонстрацію проти політики Москви супроти України й українського народу. В часі демонстрації були роздавані летючки: про шкідливість виступів пропаґандивних совєтських ансамблів, та летючки, в обороні ув'язненого українського історика Валентина Мороза.

В той сам час подібну демонстрацію переводили також жиди. Жидівські демонстранти протестували проти переслідування жидів у Совєтському Союзі, проти заборони жидам виїздити з СССР до Ізраїля. Взаємини між українськими і жидівськими демонстрантами були досить добрі.

В демонстрації українців, взяло участь 25 осіб молоді СУМА і Студенти, демонстраціями української групи керували інж. Володимир Ю. Маєвський і Володимир Стельмах. Рух демострації був передаваний на телевізії, і в двох місцевих газетах було про неї поміщено. Звичайно, про жидів було багато написано, жиди робили більший рейвах і замішання. А про українців було згадано, що українські організації брали участь у демонстрації проти Сибірського Ансамблю з Омска й проти політики Москви.

Володимир Стельмах

КОНЦЕРТ ВИЗНАЧНИХ УЧНІВ УМІ

Ню Йорк. — В неділю, 2-го травня о год. 5-тій по полудні тут в залі Інституту Америки визначні учні УМІ запрезентують осяги своєї інтенсивної праці перед нашою публікою. 18-теро молодих адептів музики, як репрезентанти найвищої оцінки в Українському Музичному Інституті, тим концертом наче здають свій прилюдний іспит. В програмі зразки світової та української музичної літератури.

КОНЦЕРТ МАРТИ ЦИБИК

Ірвінгтон, Н. Дж. — Під протекторатом Відділу УККА, у суботу 1-го травня в Ірвінгтон гайскул при 1253 Клінтон аве. в Ірвінгтоні відбудеться фортеп'яновий речитал молодої обдарованої піяністки Марти Цибик. У програмі твори українських і світових композиторів. Початок концерту о 8-ій вечора. Програми, що служать квитками для вступу, можна набувати в „Базарі", „Дніпрі" й „Говерлі" в Ірвінгтоні та Нюарку.

Перша Служба Божа нововисвяченого о. Івана Бури...

(Закінчення з 1-ої стор.)

лудні, у знову ж переповненій великій залі місцевого Народного Дому відбулося з цього приводу прийняття, яке започаткував молитвою о. прелат Степан Сулик з Перт Амбою та яким проводив голова місцевого Відділу УККА д-р Євген Котик, виголосивши відповідне слово. Під час гостини промовляли місцевий сотрудник о. Антін Радчук, мґр Іван Винник, голова Головної Управи ООЧСУ, основоположником та довголітнім головою місцевого Відділу якої був батько о. Івана Бури; мґр Євген Гановський, голова Головної Управи СУМА, до якої належав і в якій виховувався о. Іван; голова Народного Дому Адам Тизьо, та проф. Самуїл Мухин, довголітній попередній голова місцевої Школи Українознавства, в якій навчався о. Іван. Батько о. Івана, Григорій Бура, та сам о. Іван висловили всім подяку. Під час гостини відчитано ряд привітань та названо багатьох представників центральних і місцевих установ, між ними заступника головного предсідника УНС Володимира Сохана. В мистецькій програмі виступав ансамбль юних бандуристів при місцевому Народному Домі під проводом проф. Романа Левицького, молодша група танцюристів при УНДомі та інструментально - вокальний дует Івана і Марійки Фесьо з Байону. Під кінець гостини приявні складали о. Іванові побажання та подарунки, між якими були гарні ризи від п-ва Шереметів, Боднарук та Сліпець і Бедзик. Цю рідкісну гостину закінчено співом „Христос воскрес".

Висліди змагань українських клюбів

„Тризуб" Філядельфія здобув високу перемогу 8:1 над дружиною „Джермен Амерікен" у мистецьких змаганнях „Великої Чотирнадцятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу, які відбулися минулої неділі, 25-го квітня, на грищі Троґс Нек у Бронксі, Н.Й.

„Чорноморська Січ" Нюарк виграла з рахунком 1:0 мистецькі змагання Футбольної Ліґи Шейфера стейту Ню Джерзі з польською дружиною „Вісла" з Гарфілд, Н.Дж. Переможні ворота стрілив Володимир Каздоба.

„Крилаті" СУМА Йонкерс перемогли вислідом 3:2 дружину Мінеоля СК у змаганнях з циклу гор за чашу Нікербокера стейту Ню Йорк. Стрільцями воріт у цих минулонедільних змаганнях були: Кіляр, Кіндратів і Масний.

СТАНОВИЩЕ ВАТИКАНУ В СПРАВІ ПАТРІЯРХАТУ УКЦ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Отець наміряє віддати під головування Вашій Еміненції Святіший Отець уважає, що така Конференція, яка віддзеркалює богословський принцип колеґіяльности, являється найбільш видатним організмом для братерської співпраці українських католицьких Ієрархів у відношенні до їх поодиничих душпастирських відповідальностей для всіх вірних українців.

Я переконаний, що Ваша Еміненція, прив'язання і відданість якого до Святішого Отця є добре знані, будуть бачити в його рішенні видимий знак опіки, яку він виявив супроти улюбленої Української Католицької Церкви і її Ієрархів, яким з доручення Його Святости, висилаю копії цього листа.

Користаю з цієї нагоди, щоб потвердити вислови моєї найглибшої пошани,

М. Кард. де Фюрстенберг

В НЮ ЙОРКУ ПОМЕРЛА св. п. МАРІЯ ПАНАСІЙЧУК

Ню Йорк. — В неділю, 25 квітня, тут померла народжена на Буковині в 1888-му році св. п. Марія із Спольніцьких Панасійчук, теща відомого нашого діяча д-ра Івана Новосівського. Панахиди в похоронному заведенні Петра Яреми 27 і 28 квітня о год. 7-ій вечора, а похорон у четвер перед полуднем, після заупокійної Служби Божої в церкві св. Володимира при 160 Захід 82-га вулиця.

ОЛЕКСАНДЕР МИШУГА — МОДЕСТ МЕНЦІНСЬКИЙ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ня зарекордувати її голос, щоб не повторилася сумна історія з недоступними нині широкій публіці платівками М. Менцінського, один із наших музикологів потішив мене, що справа не пропаща[4]). Зокрема, що М. Менцінський буде відтворений, чи пак перевиданий київською фірмою. І дійсно, в київському недавно відновленому журналі „Музика" ч. 1 за 1970 р. подано інформацію, що фірма „Мелодія" „підготувала до випуску антологію „Золоті голоси України", яка складається з 6 платівок ґіґантів із записами М. Менцінського ... та інших (всього 26 співаків)... І далі: „Мистецтво драматичного тенора М. Менцінського репрезентоване аріями Елеазара з опери „Дочка Кардинала" З. Галеви та Ліонеля з опери „Марта" Фльотова, піснею „Черемоше, брате, мій", а О. Руснака арією Радамеса з „Аїди".

Якщо б репертуар М. Менцінського був обмежений (бо платівки ще не появилися) згаданими двома оперовими аріями і однією тільки українською піснею, то це аж ніяк не дало б справжнього уявлення про їх виконавця. Не тому, що обидві опери чужі (оперу Галєві „Жидівка", яку большевики переназвали на „Дочку Кардинала" ставив і наш театр під дир. О. Стадника перед першою світовою війною), а тому, що европейську славу Менцінський здобув як драматичний, героїчний тенор, а для нас він неперевершений виконавець наших пісень.

Хочеться вірити, що впорядникам „Золотих голосів України" вдасться включити якраз ті маркантні і найцінніші екземпляри вокального мистецтва. Тим більше, що, як вказує примітка ч. 50 на ст. 81 монографії І. Деркача з 1969 р., приватні особи у Львові мають деякі з цих платівок. Та це не звільняє нас в діяспорі від обов'язку відшукати і по відреставруванні перевидати грамофонні записи М. Менцінського. Вони, звичайно, не могли б ривалізувати щодо звуку з модерними „стерео" і „гай фай", а все таки дали б сучасному поколінню уявлення, а молодим адептам вокального мистецтва приклади неперевершеної інтерпретації нашого великого мистця.

(Кінець).

[4]) Роман Савицький мол., який в рубриці „Свободи" „Голоси читачів" з 9 липня 1970 р. покликується на статтю д-ра В. В-го в „Сучасності" за травень 1970 р., спертій на інформації київського журналу „Музика" ч. 1 за 1970 р.

Українська Католицька Парохія в Майнерсвіл, Па.

ОБХОДИТЬ ЦЬОГО РОКУ 75-РІЧЧЯ СВОГО ІСНУВАННЯ

З тієї нагоди

в неділю, 2-го травня 1971 року

— відбудеться —

ЮВІЛЕЙНЕ ТОРЖЕСТВО

З ТАКОЮ ПРОГРАМОЮ:

Год. 11-та перед пол. — Благословення Нового Цвинтаря та Новопоставленого Цвинтарного Хреста.

Год. 3-тя по пол. — **Благословення відновленої церкви св. о. Миколая та Нового Іконостаса.** Обох благословень доверишть **Високопреосвященніший Архиєпископ — Митрополит Кир АМВРОЗІЙ СЕНИШИН**

Год. 4-та по пол. — Архиєрейська Св. Літургія. Проповідатиме син парохії — **Всеч. о. Андрій Бойчак.**

БЕНКЕТ — о год. 6-ій по пол. Промовлятимуть — **Високопреосвященний Митрополит Кир Амврозій, Всесв. о. д-р Ісидор Нагаєвський, Впреп. о. шамб. Степан Сулик.**

Модерний Іконостас за пляном і мистецьким виконанням, нашого артиста **Святослава Ю. Гординського.** Відмалював парохіяльну церкву артист **Микола Барвинчак.**

Ювілейне Торжество відбудеться при співучасті численних Духовних Отців.

о. ВАСИЛЬ СТЕБЕЛЬСЬКИЙ, парох

ВІЛКС БЕРРІ і ОКОЛИЦЯ!

В неділю, 2-го травня 1971 року

о год. 6:30 вечора

в Домі Американського Леґіону

при 45 North River St., Wilkes Barre, Pa.

— відбудуться —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС ОКРУГИ ВІЛКС БЕРРІ

В зборах повинні обов'язково участь взяти Відділові Урядовці, Конвенційні Делегати і представники таких Відділів:

Нентікок — 29, 319; Бреслав — 30; Вілкс Беррі — 99, 223, 278, 282; Едвардсвил — 169; Сейр — 236.

У зборах візьме участь

СТЕПАН ГАВРИШ, головний радний і обласний організатор УНСоюзу

До участи в зборах запрошуться Членів і все місцеве Українське Громадянство.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Ольга Малищак, голова — Василь Стефурин, секретар

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС БАСЕЙНУ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ

— відбудуться —

в неділю, 2-го травня 1971 року

о год. 2-ій по пол.

в залі ST. MICHAEL'S CLUB HALL

Route 122 — Frackville, Pa.

В зборах повинні взяти участь урядовці, конвенційні делегати та представники наступних Відділів УНСоюзу:

Бервик 164, 333	Мек Аду 7
Централія 90	Майнерсвіл 78, 265
Фраквіл 242, 382	Мт. Кармел 2
Фриленд 429	Нортгумберленд 357
Гейзлетон 85	Шамокін 1
Магоней Сіті 305	Шенандоаг 98
Магоней Плейн 365	Ст. Клір 9, 31, 228

В ПРОГРАМІ:

1. Звіти Окружної Управи
2. Дискусія над звітами
3. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії
4. Намічення пляну праці Округи на 1971 рік

У зборах візьме участь:

СТЕПАН ГАВРИШ, головний радний і обласний організатор

До участи в зборах запрошуться всіх членів УНС і загал Українського Громадянства.

Михайло Гентош, голова — Гелена Словік, секретар

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Піттсбургу і Західньої Пенсильвенії

повідомляє, що

в неділю, 2-го травня 1971 року

о год. 3-ій по пол.

в приміщенні Пік-Рузевелт Готелі

при Пенн Аве. і 6-ій вул., Піттсбурґ, Па.

— відбудуться —

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

в яких обов'язані взяти участь усі члени Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, Відділові Делегати та Урядники таких Відділів УНСоюзу:

24, 41, 53, 56, 63, 91, 96, 109, 113, 120, 126, 132, 161, 264, 276, 296, 329, 333 і 481

У ПРОГРАМІ НАРАД:

1. Плян праці на 1971 рік та співпраця Відділів з обласним організатором.
2. Короткий секретарсько-організаторський вишкіл.

В Зборах візьмуть участь:

АНДРІЙ ДЖУЛА, головний радний і ВОЛОДИМИР ГІРНЯК, обл. організатор

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Карло Сачко, голова — Петро Кочірка, секретар

Окружний Комітет Відділів УНС з осідком в Ютиці, Н. Й.

повідомляє, що

в суботу, 1-го травня 1971 року

о год. 2-ій по пол.

в залі Українського Народного Дому

при 231 Кінг вул. в Геркімер, Н. Й.

— відбудуться —

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНС

участь в яких повинні взяти всі члени Окружної Управи, Делегати 27-ої Конвенції та представники і члени слідуючих Відділів:

Аубурн 38, 202, 283	Ром 121
Геркімер 192	Фултон 263
Джансон Сіті 21	
Літл Фолс 330	Сиракюзи 39, 317
Елмайра 271	Ютика 58, 484

У зборах візьмуть участь:

ПЕТРО ПУЦИЛО, головний касир, ВОЛОДИМИР ЗАПАРАНЮК, головний радний, ВАСИЛЬ ОРІХОВСЬКИЙ, обласний організатор

У ПРОГРАМІ ЗБОРІВ:

Звіт Окружної Управи

Дискусія над звітами та уділення довір'я уступаючій управі

Вибір нової управи

Доповіді головних урядовців

Плян праці на біжучий рік

До участи в Зборах запрошуться всіх членів УНС та ширше українське Громадянство.

ОКРУЖНА УПРАВА

Трой, Коговз, Амстердам і околиця!

В неділю, 2-го травня 1971 року

о год. 3-ій по пол.

в домі UKRAINIAN HALL

при 391 Другої вул. в Трой, Н. Й.

— відбудуться —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНС

міст: **ТРОЙ, АМСТЕРДАМ, ГАДСОН, КОГОВЗ, ВОТЕРВЛІТ, БРОДАЛЬБІН і ПІТСФІЛЬД, Масс.**

в яких розміщені Відділи чч.:

13, 57, 150, 191, 266, 476 і 477

В Зборах повинні взяти участь урядовці, конвенційні делегати і представники Відділів.

НА ПОРЯДКУ ЗБОРІВ:

1. Відкриття і вибір Президії;
2. Відчитання протоколу Зборів з 1970 р.;
3. Справоздання з діяльности Округи і її Відділів;
4. Дискусія та уділення абсолюторії уступаючій Управі;
5. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії;
6. Доповіді Головних Урядовців;
7. Плян праці на біжучий рік;
8. Закриття Зборів.

В Зборах візьмуть участь:

ПЕТРО ПУЦИЛО, головний касир, ВОЛОДИМИР ЗАПАРАНЮК, головний радний, ВАСИЛЬ ОРІХОВСЬКИЙ, обласний організатор

На Збори запрошені також всі члени УНС та загал Українського Громадянства цілої околиці.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

П. Шевчук, голова — Г. Колодій, секретар

Ділимося сумною вісткою, що наш Член Товариства Прихильників УНР

✠

бл. п. інж.-аґроном СТЕПАН ШАРГУН

помер раптово на серце, на 74-му році життя у Філядельфії, 6-го квітня 1971 року.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 12-го квітня 1971 року о год. 10-ій рано, на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ УНР у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

В ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

б. Президента Головної Ради НТШ і б. Голови Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА

проф. д-ра РОМАНА СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО

відбудеться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в четвер, 29-го квітня 1971 року

в годині 9-ій рано

в ЦЕРКВІ ОО. ВАСИЛІЯН

22 Схід 7-ма вулиця в Ню Йорку

До ласкавої участи запрошує ВШ. Членів НТШ і Громадянство

УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА в ЗСА

Замість квітів на могилу

бл. п. ЙОСИФА ВИШНИЦЬКОГО

складаю 25.00 долярів

на Фонд Катедри Українознавства в Гарварді

Мирон СТЕЦЕВ

Субота, 15-го травня 1971 р., о год. 4-ій по пол.
Бенжамін Франклін Гай Скул, при вул. Брод і Ґрін

У Філядельфії, Па.
Для цілої Родини

ПЛАСТУНИ З НЮ ЙОРКУ

ВЕЧІР ПІСНІ, ТАНКУ і ВЕСЕЛИХ СКЕЧІВ

Представники Екзекутиви УККА зустрілися з проводами центральних молодечих організацій

Ню Йорк, Н. И. (УККА — Дня 7-го квітня ц. р. тут відбулася в залі Пластового Дому зустріч представників Екзекутиви Українського Конгресового Комітету Америки з делегатами українських Центральних Молодечих Організацій. Під час зустрічі Екзекутивний віце-президент УККА Иосип Лисогір передав чеки на суму 2,150.00 дол. молодечим організаціям, як пожертву на їхню працю.

На зустрічі були представники таких центральних молодечих організацій: Організація Української Молоді Америки, Пласт, Спілка Української Молоді Америки СУМА; Об'єднання Української Демократичної Молоді ОДУМ; Союз Українських Студентських Товариств Америки СУСТА; Об'єднання Українських Академічних Товариств „Зарево", Товариство Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського ТУСМ, Союз Українсько-Американських Спортових Товариств, СУАСТ.

На фотознімці (зліва направо) сидять: інж. М. Семанишин — координатор молоді і чл. Екз. УККА, д-р Е. Жарський — голова СУАСТ і чл. Екз. УККА, П. П. Дорожинський — Пласт, голова Політичної Ради УККА, К. Семанишин — голова СУСТА, И. Лисогір — Екз. заст. президента УККА, А. Процик — „Зарева", мгр Є. Гановський — СУМА, В. Росинський — ОДУМ, Б. Футала — ТУСМ; II-ий ряд: інж. Р. Рогожа — Пласт, М. Гой — ТУСМ, І. Винник — голова Контр. Комісії УККА, мгр Є. Лозинський — чл. Екз. УККА, І. Базарко — Екз. директор УККА, адв. Р. Гуглевич — голова Об'єдн. Комітету — Відділу УККА, Ню Йорк, д-р І. Скальчук — голова Відділу УККА — Філядельфія, М. Фурда — СУМА, С. Нагнибіда — ОДУМ; III-тій ряд: А. Лозинський — ТУСМ, Ю. Савицький — Пласт, А. Філімончук — ОДУМ, М. Шульга — ОДУМ, Р. Богданович — ТУСМ, А. Ластовецький — Пласт,

Одним із основних завдань усіх українських центральних молодечих організацій, що працюють і узгіднюють свої дії в Конференції Українських Центральних молодечих Організацій при УККА, є збереження української етнічної групи й її ідентичности в американському житті. Збуджувати в молодих душах уже тут народженого покоління національні почування, формувати і закріплювати в тих душах українську національну свідомість — це та колосальна праця, яку проводять вже понад 20 літ проводи наших центральних організацій.

Вже двічі літньою порою делегація Екзекутиви УККА відвідувала молодечі табори-оселі: Пласту, СУМА, ОДУМ і Курси українознавства на „Союзівці". В усіх тих таборах йде дуже велика праця над вихованням молодого покоління. Щоб допомогти, бодай у малій мірі, продовжувати ту корисну працю. Екзекутива УККА на своєму засіданні 19-го лютого 1971 р. вирішила призначити з свого бюджету понад 2,000 долярів і передати їх проводам тих організацій. Про це на зустрічі говорили від Екзекутиви УККА п.п. И. Лисогір і І. Базарко. Від імени центральних молодечих організацій дякував за матеріяльну допомогу п. П. Дорожинський, представник Пласту.

Молодь Сан Франціска в поклоні Шевченкові

До найбільших успіхів кожної спільноти треба зачислити самозбереження доростаючого покоління при тійже спільноті. Така спільнота зберігає національну самобутність, зміцнює духові об'єднуючі традиційні перви і створює тривкі основи для дальшого її існування.

Обсервуючи розвиток життя української громади в Сан Франціско, ми з приємністю занотовуємо це додатнє явище тут, і радіємо, що завдяки тому ця громада житиме і розвиватиметься навіть по смерті старшої ґенерації, яка її створила. Існування здорового, національно свідомого виростаючого покоління створило цілу мережу виховно-молодечих організацій, як: діточчий садок, Рідна Школа, Пласт, які ґарантують збереження української індентичности нашої громади. Це покоління є одночасно нерозривною складовою частиною всієї громади й активним репрезентантом її національних почувань. Вже від кількох літ воно є поголовним виконавцем національних імпрез.

Цьогорічне Шевченківське свято, яке відбулося 28-го березня, було маніфестацією і виключним ділом їхнього ума і патріотичного наставлення. Доповідь про дитячі роки Шевченка відчитала Л. Вермонт—учениця гайскулу. Про поетичну творчість поета говорила Г. Маженi до специфічного періоду життя поета, доповняли себе взаємно й залишали незабутнє враження у всіх присутніх. Рій новаків пластунів, зорганізований і ведений інж. П. Пясецьким, перший самостійний виступ молодняку, віддеклямував дві поезії Шевченка й розворушив до глибини почування присутніх. Учні Рідної Школи, Н. Базальська, І. Кісь і Л. Шулежко, драматичними рецитаціями привернули увагу всіх-до історичних подій козаччини. Найменші з діточого садка, Л. Візір, О. Стеців, В. і О. Сластини гомоніли про славне минуле України. Діточий хор відспівав пісню „Поклін Тобі Тарасе,. . Два сольові виступи на фортепіяні М. Турчин і У. Шулежко, учениць гайскулу, завершили одну із найкращих мистецьких частин, виконаних нашими найменшими. Мішаний хор під керівництвом А. Наріжної включився також в програму. Солістами того хору завжди є В. Шавлач і М. Недашківський. Як кожного року так і цим разом публіка намагалася задержати хористів на сцені довше.

Святочну імпрезу підготовив Відділ УКК, який вже від трьох літ веде мгр О. Кладко. Виповнена заля публікою, підтверджувала велику пошану до постаті поета.

П. Н.

Соліст-бандурист Володимир Луців концертуватиме восени в ЗСА і Канаді

Лондон.— Відомий співак і бандурист Володимир Луців із Англії виїхав для кількох виступів перед старшими українцями-залишенцями та їхніми дітьми в Західній Німеччині. На осінь ц. р., в місяцях жовтні та листопаді, він плянує дати низку концертів у Канаді і в ЗСА, в містах більших українських скупчень. Цього місяця він виступить у Франції, на концерті з нагоди посвячення нової української католицької каплиці в Страсбурзі, де він дасть концерт у залі Страсбурзької Консерваторії і в сусідньому місті Мец, скупченні українських вуглекопів. Під час літа Вол. Луців працював над своєю новою довгограйною платівкою „Мій Рідний Край", що має вийти восени цього року в ЗСА. На запитання кореспондента тижневика „Українська Думка" М. Вереса, в числі з 18 березня, про реакцію на позитивний відгук про його виступи, надрукований в підступному комунофільському журналі „Нові обрії" в Гамбурзі, маєстро Володимир Луців відповів: „Кожний артист радіє добрими рецензіями про нього, але я особисто на маю причини тішитися, бо, з одної сторони, той журнал мене хвалить, а з другої – накидається на моїх побратимів, з якими мене в'яжуть ті ж самі ідеали та інспірації, тобто Українська Самостійна Соборна Держава" . Володимир Луців сказав ще, що українські мистці за кордоном дадуть всю можливу духову підтримку українській вільній спільноті та сподіваються, що й наша спільнота не залишатиметься в боргу супроти українських мистців.

Загальні збори Осередку СУМА в Джерзі Сити

3-го квітня ц. р., тіт відбулися в Українському Народному Домі Загальні Збори Осередку СУМА ім. Лесі Українки. Збори відкрив голова Осередку — Дмитро Вох, привітавши представника ГУ СУМА, Корнила Василика, та голову місцевого Відділу ООЧСУ. Івана Цьолку, членів та гостей, запросивши вибрати президію Зборів.

Вибрано Президію в складі: Корнила Василика — голову та Ірину Буру — секретарку. До Почесної Президії запрошено представника Відділу ООЧСУ, Івана Цьолку. Голова Президії, Корнел Василик подякував за вибір і прочитав порядок нарад. Протокол з попередніх Загальних Зборів прочитала Аня Дидик, який прийнято одноголосно. Звіт про діяльність Осередку за 1970-ий р. подав голова, Дмитро Вох. Звіт секретаря склала Марійка Шеремета. Фінансовий звіт, подав Василь Гева. За Булаву звітувала Булавна Аня Дидик. За Батьківський Комітет звітував Дмитро Дидик. Голова Контрольної Комісії, Микола Шеремета здав звіт і вніс пропозицію на уділення уступаючій Управі абсолюторії.

В дискусії забирали слово: Дмитро Дидик, Іван Цьолко, Галина Гаврилюк, Григорій Пура, Дмитро Жук. Аня Дидик, Марійка Шеремета, Ірина Куций, Ірина Бура, Антін Шубак, та інші. На Зборах промовляв представник ГУ СУМ, Корнел Василик. Він насвітлив основні завдання сумівської молоді в своїй національно-виховній та ідейно-патріотичній праці, зокрема на даному етапі, в складних міжнародних ідеологічних протиріччях; коли саме московська безбожницька структура безпощадно нищить українську духову культуру та її творців. Промовець підкреслив, що сумівці мусять бути завтра готові. щоб стати в ряди боротьби разом з братами України, під гаслом „Бог і батьківщина" за волю і честь своєї поневоленої, але ніколи не скореної української нації. К. Василик відзначив, з признанням, працю нашого Осередку й побажав ще кращої праці в майбутньому.

На пропозицію номінаційної Комісії в складі: Галини Гаврилюк — голови, М. Шеремети, І. Куцого, І. Бурої. Д. Дидик — членів, Загальні Збори вибрали нову Управу в такому складі: Дмитро Вох — голова Осередку. Марійка Шеремета — заступник голови, Василь Гева — фінансовий референт. Надя Білик — секретарка, проф. Е. Ясіновський — культ.-освітний реф., Володимир Ковбаснюк — спортовий реф., Юрій Доманський і Михайло Петрівський — господарчі. Григорій Бура, Антін Шубак, Ірина Бура — члени. Контрольна Комісія: Микола Шеремета — голова, Степан Білик і Василь Куций — члени. Батьківський Комітет: Дмитро Дидик — голова, Галина Гаврилюк — містоголова, Параска Шеремета, Марія Куций. Оля Блесен, Параска Николин, Галина Загалькевич, Василь Бойко, Дмитро Жук — члени. Голова Зборів, привітавши новообрану Управу. попросив Дмитра Воха продовжувати Збори. Нововибраний голова подякува Корнелові Василикові за ділове ведення Зборів, а членам за довір'я. Д. Вох закликав до праці в наступній каденції всіх членів та батьків, а сам приобіцяв оправдати працею поставлений на нього обов'язок голови. Збори закінчено відспіванням „Не пора".

Дмитро Вох

Нова дитяча платівка „Послухайте, діти"

Бронкс, Н. И.—Завершується складна й велика праця, що її заініціював 82-й Відділ СУА на Бронксі, під керівництвом пані Лесі Кішак — випуск нової української довгограйної платівки для дітей. під наг. „Послухайте, діти" . Виконуючи вказівки Централі СУА про всебічне виховання дітей в українському дусі. членка Відділу п-і І. Клим, і тодішня голова Відділу п-і Мирослава Савчак та п-і Н. Попель взялися до складної справи підготови й випуску платівки „Послухайте. діти" . До Видавничої Комісії було запрошено відому письменницю для дітей п-і Лесю Храпливу, яка й написала сценарій та монтаж і очолила Комісію, а як педагогічних виховниць і дорадниць, запрошено проф. Галину Мірошниченко—керівницю Українського Музичного Садочку в Ню Йорку. силами якого виконано музично-вокальну частину платівки, та пань мгр О. Качмарську і Е. Гойдиш. Розповідний текст начитали для платівки Леся Храплива і поетка Діма. фортепіяновий супровід - проф. Євгенії Чапельської - Курилович. Остаточно підготований матеріял для цієї платівки. прослухання якої триває кругло 40 хвилин, був переслуханий головою Представництва ОПЛДМ ім. Л. Глібова в ЗСА ред. Л. Полтавою. і так платівка 82-го Відділу СУА на Бронксі з маркою ОПЛДМ, що є рекомендацією від Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді для найширших кіл батьків-матерів. Для платівки, що незабаром вийде на ринок. у мистецькому оформлені обкладинки п-і Н. Мудрик - Мриц. використано твори багатьох поетів і письменників для дітей та твори наступних композиторів: В. Барвінського. М. Лисенка. Я. Ласовського. М. Фоменка. І. Недільського,

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО БАЧИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 130 Т-ва св. Володимира, помер 29-го грудня 1970 р. на 75-му році ж. Покійний народився в Серафинцях, пов. Городенка. Став членом УНСоюзу в 1948 році. Полишив в смутку дружину Ольгу і синів Маркіяна та Андрія і внуків Михайла, Стефана, Лізу, Льору і Анну-Марію. Похорон відбувся 2-го січня на цвинтар в Кінґстоні.

Вічна Йому Пам'ять;
Омелян Стешин, секретар

АННА БАРАН, членка УНС відд. 173 Т-ва св. Володимира в Вілмінґтон, Дел., померла 26 лютого 1971 р. на 86-му році життя. Покійна народилася в селі Передільниця, пов. Доброміль, Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1925 році. Полишила в смутку дочку Ольгу і сина Володимира, зятя, 2 невістки, 9 внуків і 4 правнуки. Похорон відбувся 3-го березня 1971 р. на католицький цвинтар в Вілмінґтон, Дел.

Вічна Їй Пам'ять
П. Щерба, секр.

ДАНИЇЛ ЛУКИНИК, член УНС Відд. 241 Тва ім. Івана Франка в Вунсакет, Р. Ай., помер 3-го березня 1971 р. на 75-му році життя. Покійний народився в Глишкова, пов. Городенка, Україна. Став членом УНСоюзу в 1936 році. Полишив в смутку дочку Марію Колі, зятя і 2 внуки. Похорон відбувся 6-го березня на Парохіяльний цвинтар Укр. Православної Церкви св. Михаїла в Блекстон, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!
Стефан Бардачевський, секретар

ВАСИЛЬ МУСІЙ, член УНС Відд. 341 Т-ва Ю. Головінського в Віндзор, Онт. Канада, помер 26-го лютого 1971 р. на 64-му році життя. Покійний народився в с. Кутків, пов. Куликів. Став членом УНСоюзу 31 травня 1958 р. Полишив в смутку дружину, сина, дочку і внуки. Похорон відбувся на цвинтарі Виндзор, Онт. Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
І. Хрін, секр.

МАРІЯ КОРНИЦЬКА, членка УНС Відд. 206 Т-ва Запорозька Січ в Вунсокет, Р. І., померла 8-го березня 1971 р. на 74-му році життя Покійна народилася в Зах. Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1927 році. Полишила в смутку чоловіка Костя, сина Михайла і 2 доньки Катерину й Олену та 5 внуків. Похорон відбувся 11-го березня на українському православному цвинтарі св. Михаїла в Блекстон, Масс.

Вічна Їй Пам'ять
Л. Гордінк, секр.

МАРІЯ КАШУБА, членка УНС Відд. 67 Т-ва Зопорож. Січ в Ансонії, померла 8-го березня 1971 р. на 82-му році життя. Покійна народилася в Галичині, Зах. Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1934 році. Полишила в смутку дочку Ольгу, двох синів Осипа і Григорія та сестер і братів в Україні. Похорон відбувся 11-го березня на цвинтарі Піне Ґров в Ансонії.

Вічна Їй Пам'ять
Вол. Пенюк, секретар

КАТЕРИНА БОЙКО ПАП, членка УНС Відд. 316 Т-ва Укр. Нар. Дому в Рочестері, померла 10-го лютого 1971 року на 73-му році життя. Покійна народилася в Настащині, пов. Рогатин. Стала членкою УНСоюзу в 1937 році. Полишила в смутку мужа, дочку Ольгу і внуків. Похорон відбувся 13-го лютого ц. р. на цвинтарі Голи Сепулчер в Рочестері, Н. И.

Вічна Їй Пам'ять
Секретар

АННА СУДЯК, членка УНС Відд. 481 Т-ва ім. Івана Франка в Карнеґі, Па., померла 24 березня 1971 р. на 81-му році життя. Покійна народилася в Кописно, Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1925 році. Полишила в смутку доньки: Анна, Марія, Катерина, син Франк, 11 внуків, та 4 правнуки. Похорон відбувся 27 березня на цвинтарі Св. Тройці в Карнеґі, Па.

Вічна Їй Пам'ять
Микола Сивий, секретар

МИХАЙЛО РИБКА, член УНСоюзу Відділ 70 Т-ва Укр. Поступовий Клюб, помер 8-го лютого 1971 р на 89-му році життя. Покійний народився в Сіиява, Україна. Став членом УНСоюзу в 1915 році. Полишив у смутку дружину Анну,, сина Тимка і дочку Дарку. Похорон відбувся на цвинтарі Голі Наме, в Джерзі Сіті.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Жук, секр.

ФИЛИМОН САГАТИЙ, член УНС Відд. 137 Т-ва ім. Богдана Хмельницького в Істон, Па., помер 13-го січня 1971 р. на 84-му році життя. Покійний народився в селі Жулиці, повіт Золочів, Зах. Україна. Залишив у смутку дружину Юлію, синів Михайла і Петра, дочок Катерину, Марію і Ольгу, 7 внуків і 4 правнуки. Похорон відбувся 16-го січня, з похоронного заведення до укр. кат. церкви Св. Духа, а відтак на парохіяльний цвинтар, при участі родини, знайомих і членів Відділу.

Вічна Йому Пам'ять
Ст. Колодруб, секретар

ТАРЗАН, Ч. 6546. Мамбо виступає із списом проти свого батька

Висока трава степу скриває повернену силу вождя Вави перед його сином, що кормив його отрутою.

Мамбо виступив із списом в сторону свого батька, Тарзане! Будемо кружляти понад їх головами й дивитися, хто переможе!

Тут, Мамбо! Ходи швидко до свого батька, Мамбо... мій сину!